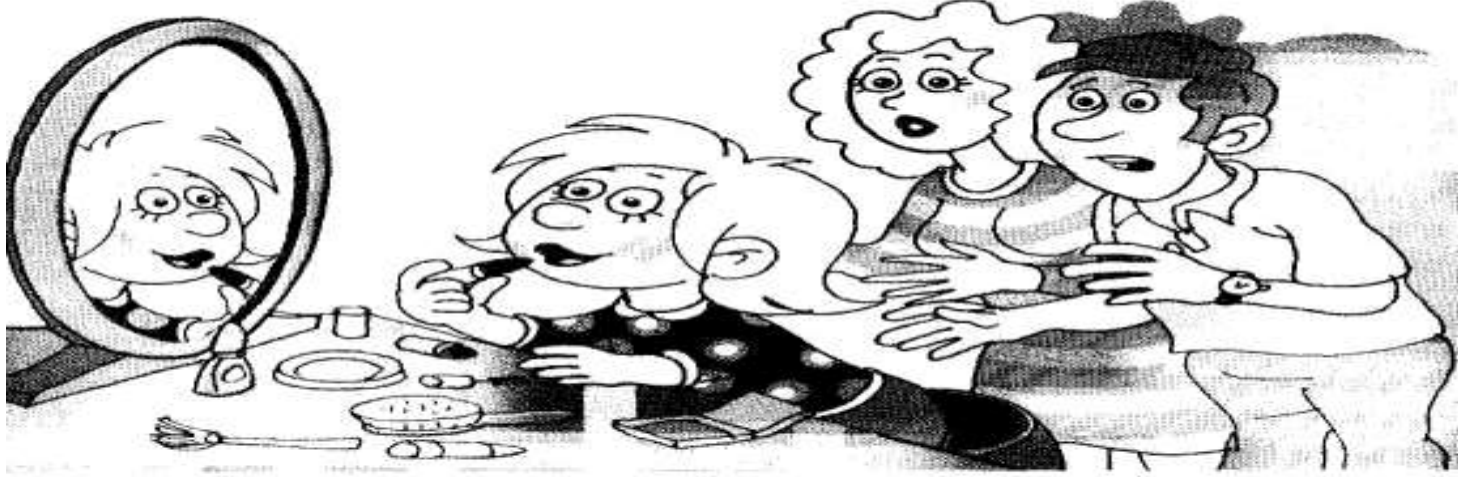

ANNE - BABA
TUTUMLARI

**Çabamız ve endişemiz, onları en iyi
biçimde yetiştirmek**

Her Şey Değişiyor...

- Ya biz?
- Biz de değişime uyuyor muyuz?
- Yoksa hala anamızın babamızın çağından kalma anlayışla mı ana babalık yapıyoruz?

Evet, fakat hangi koşullarda
çocuk yetiştiriyoruz?

- Bilgi çağındayız ve teknoloji hızla gelişiyor. Hayatın her alanında ve tabii ki iş kollarında, nitelikli insan gücüne ihtiyaç artıyor. Kadınlar, iş hayatında artık çok daha aktif yer almakta. Yaşadığımız hızlı toplumsal değişime paralel olarak, değer yargılarımız da değişiyor.
- Zararlı alışkanlıklara sahip kişilerin sayısıyla beraber, toplumumuzdaki suç işleme oranında da dikkat çekici bir artış söz konusu.
- Anne baba olarak çocuklarımıza en iyi geleceği hazırlamaya çalışıyoruz.

Aile içinde ana- baba ve çocuk ilişkilerini belirleyen en önemli etken ana- baba tutumlarıdır.

Anne ve babaların, çocuklarına karşı tavırlarını etkileyen başlıca faktörler şöyle sıralanabilir:

*Anne ve babanın zihinlerinde nasıl bir çocuk istedikleri konusunda, daha doğumdan önce hayali bir çocuk kavramı oluşur.

*Dünyaya gelen çocuk, anne ve babanın beklentilerine uygun olmadığı takdirde, oluşan kırıklık sonucu, anne ve babada reddetme tavrı gelişir.

*Toplumun kültürel değerleri, çocuklarını yetiştirme konusunda anne ve babaların tutumlarını etkiler.

*Üstlendikleri ebeveyn rolünden haz duyan ve görevlerini gereğince yaptıklarına inanan anne ve babaların çocuklarına karşı takındıkları tavırlar, çocuklarını nasıl yetiştireceklerini bilemeyen, güvensiz ve kendilerini yetersiz hisseden anne babaya oranla, daha başarılı ve olumludur.

*Çocuklarının sayı, cinsiyet ve kişilik özelliklerinden memnun olan anne ve babalar, memnun olmayanlara oranla, daha uygun tavırlara sahiptirler.

Bütün bunların dışında, anne ve babanın kendi çocukluk yıllarındaki deneyimleri, şimdiki tutumlarında etkili olabilir.

ANA-BABA TUTUMLARI

- 1- Şiddetli Reddedici Anne Baba Tutumları**
- 2- Baskıcı, Otoriter, Katı Ve Sıkı Anne-baba Tutumları**
- 3- Dengesiz, Kararsız Ve Tutarsız Anne-baba Tutumları**
- 4- abartılmış Sevgi Ve Aşırı Koruyucu Anne-baba Tutumları**
- 5- Gevşek Anne-baba Tutumları**
- 6- Amaçsız Hoşgörülü Anne-baba Tutumları**
- 7- Mükemmeliyetçi, Anne-baba Tutumları**
- 8- Kabul Edici, Güven Verici, Hoşgörülü Ve Demokratik Anne-baba Tutumları**

1- ŞİDDETLİ REDDEDİCİ ANNE BABA TUTUMLARI

Şiddetli ret edici ailelerde çocuğa sevgi, Şefkat ve sıcaklık verilmez. Aile içi iletiŐimde çocuğa karşı soğuk davranılır. Beğenilmez, yaptığı her davranış eleştirilir. Çocuğun eksik ve yanlış davranışları araŐtırılır. Baskı yapmak için her türlü fırsat kollanır, kötü yönleri ön plana alınarak değerlendirme yapılır.

Çocuk evlilik dışı ilişkinin sonucu olabilir.İstenmeyen, zamansız ve hazırlıksız doğan bir bebek olabilir. Çocukta bedensel ve ruhsal açıdan bir engel veya özür olabilir. Anne ya da baba hayal kırıklığı yaşıyor ve suçluluk hissediyor, suçu da direk çocuğa yüklüyor olabilir.Anne yada baba çocuğa aşırı düşkünlük gösterip eşini ihmal ediyor olabilir.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Şiddetli ret edici aile ortamında yetişen çocuklar, yardım ve merhamet duygusundan uzaktır. Duygusal kırılganlıklar yaşayan, agresif ve saldırgan yapıdadırlar. Anne ve baba tarafından şiddete maruz kalmamak için, onlara karşı uysal, ve erdemli olurlar. Anne babaya karşı içten içe düşmanca duygular beslerler. Korkak ve pasif karakter yapısına sahiptirler. İnatçılık, hırçınlık, uyumsuzluk, çete başı olma, yasa dışı eylemlerde bulunmaya yatkınlık, intihar eğilimli olup psikolojik rahatsızlıklara yakınmaya yatkın, kendine güvensiz ve dengesiz bir kişilik sergilerler.

2- BASKICI ,OTORİTER,KATI VE SIKI ANNE BABA TUTUMU

Otoriter ana-baba çocuğunu belki sevmektedir ancak sevgisini, çocuk istenilen şekilde davrandıkça gösterir. Çocuğunu, kendi ideallerinde yaşattığı kalıplara uygun küçük bir yetişkin yapma çabasında olan anne-babalar katı, baskıcı ve hoşgörüsüz bir tutum içinde olurlar. Çocuğun bütün davranışları sıkı bir kontrol altındadır,her türlü davranışına müdahale edilip eleştirilir. Çocuğun duygu ve düşüncelerine önem ve değer verilmez. Çocuk kendi istekleri ve ailenin kuralları arasında sıkışıp kalmıştır. Anne ve babalar çocuklarını sürekli eleştirip cezalandırırlar.

Bu davranışın nedenleri,

- * Geçmiş yaşantısının alışkanlıkları ve deneyimleri
- * Teknolojinin hızla gelişmesi, ebeveynlerin kendilerini yeni gelişmelere kapalı tutmaları
- * Bilgisizlik ve aile ilişkilerinde eşit sorumluluk ve paylaşımların olmaması
- * Ekonomik ve toplumsal nedenler...

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- Anne ve babasının çocuğu sürekli eleştiriyor olması çocuğu çekingen yapar. Çocuk attığı her adımda yanlış yapma korkusu içindedir. Çocuk, hassas, kırılgan, hastalıklı bir kişilik yapısına yatkındır. Aşğılık duygusu gelişmiş, kendine güvensiz, pasif, zorluklar karşısında teslimiyetçi bir yapıdadır. Kendini ifade etmede zorlanır.
- Anne ve babası tarafından sürekli, cezalandırılan, suçlanan, her yaptığına karışılan çocuklar, kolayca ağlama eğimi gösterirler.
- Bu tür ailelerde yetişen çocuklar, başkasının etkisinde kolaylıkla kalabilirler.

3- DENGESİZ,KARARSIZ VE TUTARSIZ ANNE BABA TUTUMU

Aile içindeki dengesizlik ve tutarsızlık, ana-baba arasındaki görüş ayrılığından olduğu gibi anne-babanın gösterdikleri değişken davranış biçiminde de görülebilir.

- *Kız erkek çocuk ayrımı,
- *Büyük çocuk- küçük çocuk ayrımı,
- *Çocuğa verilen eğitim türünde tutarsızlık.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Böyle bir aile ortamında yetişen çocuk, hangi davranışın nerede ve ne zaman yapılacağını kestiremez. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilemez. Çocuk kendini kanıtlamak ve dikkatleri üzerine çekmek için sinirli, ürkek yumuşak huylu, ılımlı, söz dinleyen bir çocuk olma yada kendi benliğini ve bağımsızlığını göstermek için kavgacı, asabi, çabuk kırılıp öfkelenen, tepkisel bir kişilik yapısı geliştirebilir.

4- ABARTILMIŞ SEVGİ VE AŞIRI KORUYUCU ANNE BABA TUTUMU

Aşırı istenilen, geç kavuşulan, tek çocuk, ilk çocuk, tek erkek veya kız çocuk en küçük çocuk, en geniş sülalenin tek erkek çocuğu gibi çocuklar genellikle abartılmış sevginin odak noktası olurlar. El bebek gül bebek büyütülürler, kucaktan yere indirilmezler genellikle bu tür çocuklar erken konuşup geç yürürler.

*Aşırı koruyuculuğun altında sebeplerden biri, annenin yalnızlığı ve hayattan özellikle de eşinden ve evliliğinden beklediğini bulamamış olmasıdır. Anne çocuğu ile o kadar bütünleşir ki onun büyüdüğünü ve olgulaşabileceğini asla kabul etmez. Anne kendini çocuğuna adayarak onun her türlü işini kendisi yapar.

*Anne babalar çocuklarına derin duygusal bağlarla bağlıdırlar. Sebepsiz yere kaygılanıp boğucu şefkat gösterirler.

“ÇİÇEĞİN SUYA İHTİYACI VARDIR; AMA ÇOK SULARSANIZ ÖLÜR GİDER”

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Aşırı koruyucu ve sevgi ile büyütülen çocuklar hayata ve sosyal yaşama gereğince hazırlanamazlar.

Hayattan edinmeleri gereken deneyimleri edinmeden hayatla karşı karşıya kaldıklarında uyum sağlamakta güçlük çekmektedirler. Beceriksiz, çekingen ve sakar görünürler. Atılım ve başarma gücünden, kendilerini kabul ettirme istek ve yeteneğinden yoksundurlar. İçlerindeki cevher kolay kolay su yüzüne çıkmaz. Çoğunlukla başarısız ve mutsuz olurlar. Ailenin aşırı hoşgörüsü ve çocuğa olan düşkünlüğü çocuğu bencil yapar.

5- GEVŞEK ANA BABA TUTUMU (ÇOCUK MERKEZCİ AİLE)

Çocuk merkezci aileye genellikle orta yaşın üzerinde çocuk sahibi olan ailelerde ya da çocuğun kalabalık yetişkinler grubu içinde yetişen tek çocuk olması halinde sıklıkla rastlanır. Böyle bir ortamda çocuk, ailede inisiyatif sahibi tek kişidir ve onun isteklerine diğer aile bireyleri kayıtsız şartsız uyarlar. Çocuğun aşırı hareket ve davranış serbestliği vardır. Çocuğun neyi yapması veya neyi yapmaması konusunda bilgi verilmez ve kesin kurallar belirtilmez.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Bu tür ailelerde yetişen çocukların genel özellikleri bencil, sorumsuz, çabuk kızan, darılan, kırılğan, her dediğinin anında olmasını isteyen, sabırsız, şımarık, zor sosyalleşen anti sosyal davranış özellikleri gösterebilirler. Ayrıca kendilerine olduklarından daha fazla değer verirler. Gururlu, kibirli, kendini beğenen bir kişilik özelliği sergileyebilirler. Başkaları üzerinde etkili ve kuvvetli olduklarından emindirler. Ailenin ilgisini çekmek için bazen çok çılgın davranışlarda bulunabilirler. Ben merkezci bir kişilik geliştirirler.

6- AMAÇSIZ HOŞGÖRÜLÜ ANNE BABA TUTUMU

Amaçsız hoşgörü, anne babanın ev içinde ve dışında kendilerini rahatsız etmemesi şartıyla, çocuğun tüm davranışlarına serbestlik tanımasıdır. Böyle ana babalar hoşgörülü tutumlarından kolay kolay ayrılmak istemezler. Çünkü çocuğa dilediğini vermenin ona karşı koymaktan daha kolay olduğu düşüncesini kendilerine yerleştirmişlerdir. Çocuğu en kolay metotla büyütmeaktedirler. Çocuğun istekleri“ Bırak ver de ağlamasın, çocuk üzülmesin.” veya “Çocuktur yapar, siz hiç çocuk olmadınız mı?” denilerek yerine getirilmeye çalışılır. Kendi yaşayamadıklarının çocukları tarafından yaşanmasını isterler.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Seviyeli hoşgörölü bir ailede yetişen çocuğun kişiliği olumlu olarak etkilenir. Baskıdan uzak olması nedeniyle daha yaratıcı ve kendinden emindir.

Amaçsız hoşgörölü aile ortamında yetişen çocuk boşlukta gibidir. Başka çocukların ve toplumun içine girdiği zaman çekingenlik, ürkeklik göstermekte, grup içinde etkin rol alamamakta, grubun önemsiz işlerini yapmaya eğilim göstermekte, dolayısıyla güvensizlik içinde ve endişeli olmaktadır.

7- MÜKEMMELİYETÇİ, ANA-BABA TUTUMLARI

Anne baba çocuktan en iyisini bekler, kendi gerçekleştiremedi yaşantıları çocuklarının gerçekleştirmesini ister.Çocuklarını oldukları gibi kabul etmezler, kural ve kalıpları vardır.

Mükemmeliyetçi anne babalar çocuklarından aşırı titizlik ve temizlik beklerler. Çocuk devamlı onların istedikleri kalıba uymak zorundadır.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Bu tür ailelerde yetişen çocuklar ağır nörotik gelişim gösterirler. Kişilik ve karakter yapıları genelde çok katıdır. Esneklik görülmez. Aşağılık kompleksi vardır. Kendi iç dünyasında çatışma halindedir. Doğal iç güduları ve ağır kurallar arasında sıkışıp kalmıştır. Sürekli sevgi ve nefret karışımı duyguları aynı anda yaşar. Çocuk her işte en iyisi ve en üstünü olmak ister.

8-KABUL EDİCİ, GÜVEN VERİCİ, HOŞGÖRÜLÜ VE DEMOKRATİK ANA-BABA TUTUMLARI

Anne babanın çocuğu kabulü, sevgi ve sevecenlikle ele alması, çocukla ilgilenmesi şeklinde davranışa yansımaktadır. Kabul eden anne baba çocuğun ilgilerini göz önünde tutarak onun yeteneklerini geliştirecek ortamı çocuk için hazırlar. Kabul gören çocuk genellikle sosyalleşmiş, işbirliğine hazır, arkadaş canlısı, duygusal ve sosyal açıdan dengeli ve mutlu bir bireydir. Anne baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır. Aile içinde güven ve şeffaflık vardır. Aile huzurludur. Problemlerle nasıl baş edebileceklerini birlikte araştırırlar. Bu ortamda yetişen çocuğa kişilik özelliği olarak aynen yansır.

Aile içinde herkesin değeri eşittir, kendine ait bir saygı ve özgüven vardır. Aile içi şiddet ve duygusal yaptırım yerine ikna etme düşüncesi hakimdir. Böyle bir ailede evde ve toplumda kabul edilen ve edilmeyen davranışların sınırları bellidir. Çocuk neyi nerede yapacağını veya yapmayacağını bilir. Ev ve toplum kuralları, çocuğa anlatılır. Anne ve baba iyi bir modeldir. Çocuklarında görmek istemedikleri davranışları kendileri de yapmazlar. Çocuk sınırlar için de özgürdür. Sözü dinlenir, yetişkinler tarafından kendisine değer verildiği ve önemsendiğini çocuk hisseder. Kendine ait bir saygı ve özgüven geliştirir.

ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Kendine güvenen ve saygılı, sınırlarını bilen, yaratıcı, aktif, girişken, etkin, atılgan, sorumluluk duygusu gelişmiş, farklı fikirlere saygılı, kendi düşüncesini ve duygularını sonuna kadar savunabilen, kendisi ile barışık kendini ve başkalarını sevebilen, hoşgörölü, toplumsal ilişkilerde yaratıcı, özgüveni yüksek, açık fikirli ve bağımsızlığına ve özgürlüğüne düşkün kişilik özelliklerine sahip olurlar.